

**2023 – DOSARELE PATRIMONIULUI (CXXIII): aș fi putut trăi liniștit, sigur și fără nicio frică ...? - Europa patriilor! - culoarea bătăliei de la Magenta?
- mi l-am făcut dușman de moarte!**

Cristian 800	Selimbăr 700	Șura Mică		Mihai Viteazul (1593-1601)
Insula Christiana 1223	 Schellenberg 1323	Parvo Horreo 1323		
				
cel mai neînsemnat și mai sărac dintre duci ...!				
mi l-am făcut pe tiran dușman de moarte ...?				
... reconstituirea Daciei!				
... către Europa „patriilor”?				
<i>Magenta culoarea anului 2023</i>				
Dosarele patrimoniului (CXXIII)			<i>Romanian Villages</i>	
Anul comemorativ al innografilor și cântăreților bisericești (psalți)		Anul omagial al pastorației persoanelor vârstnice		

La fiecare început de an, seria de articole „*Dosarele patrimoniului*” a semnalat „Anul Omagial”, 2023 fiind proclamat de Patriarhia Română ca „An omagial al pastorației persoanelor vârstnice” și „An comemorativ al innografilor și cântăreților bisericești (psalți)”. Întregul an, în toate bisericile ortodoxe se va «acorda o mai mare atenție pastorației și sprijinirii persoanelor vârstnice în contextul actual al unei societăți marcate de individualism și secularizare. Astfel, se propune o încurajare a participării persoanelor vârstnice la viața Bisericii, o mai consistentă contribuție a familiei, Bisericii și societății în sprijinul persoanelor vârstnice, precum și o intensificare a activităților social-filantropice și culturale dedicate acestei categorii sociale. Pentru anul comemorativ, motivația este dată de dorința de a cinsti pe autorii și interpreții muzicii bisericești, ca exemple elocvente de cultivare a muzicii bisericești, care susține rugăciunea și intensifică viața liturgică a comunităților bisericești». În plan internațional, întreaga mass-media a justificat alegerea Institutului American Pantone, care a adoptat culoarea anului 2023 - **Viva Magenta** -, aceasta fiind o „**nuanță neconvențională, pentru o perioadă neconvențională**, ... ne reconectează la materia originală, invocând forțele naturii, ajutându-ne să ne construim puterea interioară, ... fiind inspirată din coloranții naturali proveniți de la o specie de insecte, folosiți încă din secolul al II-lea î.Hr.”. Culoarea are o nuanță vibrantă, bazându-se atât pe tonuri calde cât și

reci, fiind un exemplu de echilibru, putând fi folosită la sărbători, pentru a descrie optimismul și fericirea! Totuși, din campania de promovare lipsește o explicație simplă, puțini tineri cunoscând că „**roșu purpuriu**” este una din cele trei culori secundare ale luminii, alături de cyan și galben (CMYK -0,100,0,0), numele provenind de la orașul Magenta din Lombardia - regiunea Milano (Italia). Știați că la Magenta a avut loc o mare bătălie - în 4 iunie 1859 - în cadrul celui de-al doilea Război de Independență al Italiei, armatele franco-sarde - conduse de împăratul Napoleon al III-lea -, învingând armata austriacă condusă de mareșalul Ferencz Gyulai?

În județul Sibiu, - în 2023 -, trei comune își sărbătoresc atestarea documentară: **Cristian - 800 de ani** (1223), **Șelimbăurul și Șura Mică - 700** (1323). Un bun prilej de promovare a identității locale, dar și a patrimoniului moștenit.

Seria de articole bilunare „**Dosarele patrimoniului**” continuă prezentarea principalelor „comori locale sau naționale” din județul Sibiu, după cele ale cultului evreiesc, fiind promovate cele ale cultului reformat și personalitățile sibiene maghiare.

Se cuvine a remarca faptul că în toate lucrările monografice este amintit **voievodul Mihai** (1593-1601), care din momentul în care a ajuns domn al Țării Românești, a pregătit o revoltă antiotomană, înscriind țara în „**Liga Sfântă**”, o alianță contra turcilor susținută de Habsburgi și de papă. Ideea apărării întregii civilizații creștine europene este regăsită în multe documente, edificator fiind un memoriu transmis de domnitorul român împăratului Rudolf al II-lea (sursa: Ioan Aurel Pop, Ioan Bolovan, *Istoria Transilvaniei*, 2013): «**Provincia mea, Țara Românească**, nu e mai departe de scaunul tiranului, ce se numește Constantinopol, decât cale de cinci zile și numai Dunărea o desparte de teritoriul dușmanului. **În această țară aș fi putut trăi liniștit, sigur și fără nicio frică**, dacă nu mă simțeam chemat de credința mea față de Maiestatea Voastră, și față de întreaga creștinătate. Eu însă, nevrând să sporesc puterea turcilor prin ostașii mei, spre distrugerea creștinilor, de bunăvoie m-am arătat gata de a lua parte la **Liga Creștină**, fapt prin care **mi l-am făcut pe tiran dușman de moarte, însetat după sângele meu**. (Istoria românilor, vol.IV, *De la universalitate creștină către Europa „patriilor”* ..., 2001).

Dorind să izbândească în atingerea țelului comun, domnitorul Mihai s-a dovedit un om energic, care cunoaștea potențialul ținuturilor locuite de români, populația românească fiind majoritară în cele trei țări din nordul Dunării. Cunoștea ideea de „**reconstituire a Daciei**” - susținută de principele Sigismund Báthory -, unirea Transilvaniei cu Țara Românească și Moldova fiind deja agreată de împăratul Rudolf al II-lea, acesta numindu-l principe pe Báthory nu doar al Transilvaniei, ci „**și al ambelor Dacii**” („et utriusque Daciae”). Era bine informat cu privire la poziția secuilor contra familiei Báthory și trecând munții în Ardeal, s-a folosit de alianța cu împăratul, pentru a constitui o apărare eficientă, prin unirea celor trei țări cu o bază etnico-demografică comună. Intrarea domnitorului Mihai în Ardeal a trezit mari speranțe în rândurile românilor, revolta acestora pentru drepturi egale cu națiunile recunoscute, fiind explicabilă. Cronicarul Ștefan Szamosközy descrie acea revoltă a românilor, după ce domnitorul Mihai a învins la Șelimbăr: «Într-adevăr, la vestea luptei nefericite (de la Șelimbăr, din 28 octombrie 1599), care s-a răspândit foarte rapid în întreaga țară, națiunea românilor, care locuiește în fiecare din satele și cătunele Transilvaniei, complotând peste tot, s-a unit cu poporul venit (din Țara Românească) și,

atât împreună cât și separat, au prădat în lungul și latul țării. Căci, încurajați de încrederea că aveau un domn din etnia lor (...), au ocupat drumurile și au ucis pretutindeni (...). Acum, fiind încurajată nebunia lor de principele român și sporindu-le îndrăzneala din pricina războiului (...), cu atât mai multă cruzime au atacat cu acest prilej, cu cât anterior, când țara era liniștită, dovediți prin decizii judecătorești cu vreo faptă rea, erau pedepsiți cu cele mai grele pedepse. Peste tot, spânzurătoarele, butucii, securile, cârligele, funiile și toate locurile de osândă erau pline mai mult de români (Apud Ioachim Crăciun, *Cronicarul Szamoscközi și însemnările lui privitoare la români*, Cluj, 1928,...). Asasinarea domnitorului Mihai a dus și la destrămarea primei uniri a țărilor românești, Mihai Viteazul devenind un simbol național, recunoscut de toți românii ca un veritabil părinte fondator, cu un rol fundamental „în istoria românilor și chiar a civilizației europene”. Calitățile sale, au fost apreciate și de cronicarul german, **Balthasar Walther**: «Un bărbat vestit și ales prin naștere, cât și prin statura lui mândră. De asemenea, era vrednic de lauda cea mai mare prin virtuțile cele mai alese, prin marea sa pioșenie către Dumnezeu, prin iubirea de țară, prin bunăvoința față de cei deopotrivă cu el, în sfârșit, față de toți, prin dreptate, adevăr, statornicie, mărinimie și deprinderea altor virtuți de acest fel. Pe lângă acestea, era drag tuturor celor buni prin darurile înalte ale sufletului lui nobil cu adevărat, pornit chiar prin firea sa să săvârșească isprăvi grele, ca și prin cuvântul său, care, de câte ori era nevoie și chiar fără pregătire dinainte, îi ieșea din gură blând și înțelegător (Balthasar Walther, *Scurta și adevărata descriere a faptelor săvârșite de Io Mihai, Domnul Țării Românești*, Görlitz). Timp de secole a fost criticat și denigrat, abia generația pașoptistă recunoscându-l ca un mare predecesor, în pofida faptului că au existat contemporani care l-au apreciat. Reproducem opinia agentului englez la Istanbul, Edward Barton (7 noiembrie 1595): «Este un lucru demn de cea mai mare considerație și de glorie eternă, întrucât ceea ce nu au putut realiza atât de mulți împărați, regi și principii a izbutit un Mihai, **cel mai neînsemnat și mai sărac dintre duci**, anume să învingă oștile marelui Sultan». La 700 de ani de atestare documentară, putem asocia o culoare localității Șelimbăr, de numele căreia se leagă una din cele mai glorioase pagini de istorie a armatei române?

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

tribuna.ro/stiri/cultura/2023-dosarele-patrimoniului-cxxiii-as-fi-putut-trai-linistit-sigur-si-fara-nicio-frica--europa-patriilor-culoarea-bataliei-de-la-magenta-mi-l-am-facut-dus...
Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!
Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea
2023 Dosarele patrimoniului (CXXIII): aș fi putut trăi liniștit, sigur și fără nicio frică ...? - Europa patriilor! - culoarea bătăliei de la Magenta? - mi l-am făcut dușman de moarte!
Marius HALMAGHI 12.01.2023 22:22 599 vizualizari 0 comentarii
-45%
-20%

În: Tribuna, 12 ianuarie 2023